

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Σας προσκαλούμε στην πρώτη φετινή συνάντηση του **Colloquium του Τμήματος Θεάτρου** με κεντρικό ομιλητή τον **Φίλιππο Χάγερ, επίκουρο καθηγητή στο Τμήμα Θεάτρου του Α.Π.Θ.**

Η ομιλία θα πραγματοποιηθεί την **Τρίτη 12 Νοεμβρίου στις 7.30μμ στην Αίθουσα Ε2 στο κτίριο Εξαδακτύλου (Εξαδακτύλου 8 και Μακρυγιάννη 20).**

Τίτλος και περίληψη εισήγησης

Τεκμήρια και ρεπερτόρια εργασίας στη σύγχρονη ελληνική σκηνή: οι περιπτώσεις του *Από πρώτο χέρι* (2015) και *Ταξίδι με Τρένο* (2011)

Ο Κωνσταντίνος Τσουκαλάς έγραφε το 2012 στο *Ελλάδα της λήθης και αλήθειας* ότι ακόμα και «εξήντα ολόκληρα χρόνια μετά το τέλος του Εμφυλίου και την οριστική εμπέδωση του καπιταλιστικού συστήματος, δεν κατέστη δυνατό να κυριαρχήσουν τυπικές μορφές καπιταλιστικών παραγωγικών σχέσεων» στην Ελλάδα (2012: 79). Το συγκεκριμένο βιβλίο εν μέρει αντικρούει αφηγήσεις που περιέγραφαν την ελληνική κρίση ως αποτέλεσμα μιας ‘ιδιαιτερότητας’ σύμφωνα με την οποία το ελληνικό έθνος είναι ταυτόχρονα ο περιούσιος λαός και ο αποδιοπομπαίος τράγος της Ευρώπης. Σύμφωνα με τη δική του ερμηνευτική προσέγγιση, η αντιμετώπιση της κρίσης χρέους του 2010 αποτελεί μια απόπειρα μεταρρύθμισης του παραγωγικού μοντέλου, μια «μεθόδευση μιας ‘συστημικά αναγκαίας’, βίαιης αναπροσαρμογής των εργασιακών και επιβιοτικών προοπτικών» των Ελλήνων (2012: 194). Πρόκειται, δηλαδή, για μια συστημ(ατι)κή αναδιάρθρωση εργασιακών και, συνεπώς, ταξικών σχέσεων.

Ξεκινώντας από την παραπάνω προσέγγιση, η ομιλία μου θα εστιάσει σε δυο παραδείγματα που μελετούν διαφορετικές πτυχές της εργασίας στην Ελλάδα – πτυχές της εργασίας που, είτε μετασχηματίζονται κατά την περίοδο της κρίσης, είτε είχαν ήδη μετασχηματιστεί νωρίτερα: το *Από πρώτο χέρι* – μια παράσταση για τα καπνά (Μικρό Θέατρο Αγρινίου 2015, σκην. Γ. Μαυραγάνη), παρουσιάζει τα αποτελέσματα επιτόπιας έρευνας στην περιοχή του Αγρινίου σχετικά με την ιστορία της εργασίας στην παραγωγή του καπνού, ενώ το *Ταξίδι με τρένο* (Φεστιβάλ Αθηνών 2011, ομάδα Projector) τοποθετεί πάνω στην σκηνή ανθρώπους που είτε εργάζονται/-ονταν στους σιδηροδρόμους είτε έχουν κάποια άλλη σχέση με τον σιδηρόδρομο για να παρουσιάσουν εμπειρίες, σκέψεις και προβληματισμούς για την

κατάσταση των σιδηροδρόμων στη χώρα. Πρόκειται, με άλλα λόγια, για δυο παραστάσεις που αποτελούν διαφορετικές εκδοχές του Θεάτρου του Πραγματικού και οι οποίες παρουσιάζουν τεκμήρια και επιτελούν ρεπερτόρια μορφών εργασίας που φθίνουν ή που αναπροσαρμόζονται βίαια καθώς η ελληνική οικονομία καλείται να ευθυγραμμιστεί με το κυρίαρχο παράδειγμα των παραγωγικών και εργασιακών σχέσεων που επιβάλει ο νεοφιλελεύθερος καπιταλισμός. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο ρωτώ: τί επιτελούν τέτοιες παραστάσεις σε μια ιστορική στιγμή που εκτυλίσσεται ένας υπό κρίση μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας; Είναι νοσταλγικές ματιές προς μια ‘αυθεντική’ Ελλάδα που χάνεται ή τεκμηριώνουν τις αλλαγές που επέφερε η κρίση στις εργασιακές συνθήκες; Για να το θέσω διαφορετικά: προσφέρουν αυτές οι δυο παραστάσεις μια παρουσίαση των ρεπερτορίων και των τεκμηρίων εργασίας στην Ελλάδα ή μήπως εστιάζοντας στο ζήτημα της εργασίας αποπειρώνται να ερμηνεύσουν την παρούσα συγκυρία μέσα από την μελέτη ιστορικών μορφών εργασίας που εξαφανίζονται;

Βιογραφικό σημείωμα

Ο **Φίλιππος Χάγερ** είναι Επίκουρος Καθηγητής της «Θεατρολογίας – Θεάτρου και πολιτικής στη σκηνή του 20ού αιώνα» στο Τμήμα Θεάτρου του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιστρέφονται γύρω από την πολύπλευρη σχέση μεταξύ θεάτρου, επιτέλεσης και πολιτικής με ιδιαίτερη έμφαση στις τομές μεταξύ πολιτειότητας, αστικού χώρου και ιστορικής μνήμης στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Έχει συνεπιμεληθεί το συλλογικό τόμο *Performances of Capitalism, Crises and Resistance: Inside/Outside Europe* (Palgrave, 2015) και το τεύχος «Dramaturgies of Change: Greek Theatre Now» (*Journal of Greek Media and Culture* 3:2, 2017) και έχει δημοσιεύσει μελέτες σε διεθνή (*Contemporary Theatre Review*, *Critical Stages/Scènes Critiques*) και ελληνικά περιοδικά (*Synthesis*, *Σκηνή*), καθώς και σε συλλογικούς τόμους και πρακτικά συνεδρίων. Το βιβλίο του *Re-imagining Independence in Contemporary Greek Theatre and Performance* εκδόθηκε από το Cambridge University Press το 2023.

Θα χαρούμε πολύ να σας δούμε εκεί.

Με φιλικούς χαιρετισμούς,

Μαρίσια Φράγκου και Πλάτων Μαυρομούστακος